

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע, בדרך שאלות ותשובות
גליון מס' 197 לפרשת דברים תשפ"ה

כניסת חג צאת החג

20:17	19:09	חיפה
20:16	19:15	תל אביב
20:14	19:00	ירושלים
20:14	19:18	באר שבע

אלה הדברים... [א, א]

אלה הדברים אשר דבר משה...
והצרת ידי זהב [א, א]

רש"י: "והצרות - במחלוקתו של קרח... ודי זהב - הוכיחן על העגל, שעשו בשביל רוב זהב שהיה להם".

מדוע הקדים משה רבינו את חטא קרח לחטא העגל, שהיה לפני כן?

חנוכת התורה: (עפ"י המדרש), בחטא העגל טען משה לפני הקב"ה: מדוע אתה מענישם, הרי הם יכולים לטעון שהמילה 'אנכי' נאמרה רק לי (למשה), ולא להם, שהרי אמרת: 'לא יהיה לך' בלשון יחיד. ובעקבות טענה זו ריחם הקב"ה על בני ישראל. אולם אצל קרח כתוב שאמר: הרי **כולנו שמענו** מהקב"ה 'אנכי' ו'לא יהיה לך', וגילו כעת שנאמר **גם להם** 'לא יהיה לך'. כלומר בחטא קרח התגלה שחטא העגל היתה עבירה של עם ישראל, (חטא שאין להם תשובה עליו). ולכן הוקדם חטא קורח לחטא העגל.

וכן הזכיר דוד המלך, תחילה את חטא קורח: "וַיִּקְנְאוּ לַמֶּשֶׁה בַּמִּחְנֶה... תִּפְתָּח אֶרֶץ וַתִּבְלַע דָּתָן..." (תהלים קו, טז-יז), ורק לאחר מכן "וַיַּעֲשׂוּ עֵגֶל בְּחֵרֶב וַיִּשְׁתַּחֲווּ לַמִּסְכָּה" (שם פסוק יט) כל עוד לא היה מעשה קורח, לא ניתן היה לטעון כנגד העגל משום יכלו לטעון כנגדו.

**לקבלת העלון שלחו את המילה
'מעוניין' או לחצו כאן**

office@shaalti.co.il 052-9453811

רבי חיים מפרידבורג: (אחיו של המהר"ל) בסדר פרשיות ספר דברים ניתן למצוא רמז לחובת האדם לדבר רק דיבורים קדושים של תפילה ודברי תורה, ולא דברים בטלים. **דברים** - אילו דברים ידבר אדם? התשובה היא - **ואתחנן**, דיבורים של תפילה אל ה'. מדוע? **עקב-ראה-שופטים**, כלומר: הואיל ואתה רואה שיש אלוקים שופטים בארץ, לכן בכל עת שמור על פיר, בין כי **תצא** ובין כי **תבוא**, בכל עת וזמן, גם בצאתך וגם בבואך ובעת שתלך בדרך, תמיד **האזינו** - הקשב, שתשמע רק **וזאת הברכה**, דברי התורה, מקור הברכה.

וַאֲקַח אֶת רָאשֵׁי שְׁבִיטֵיכֶם

אֲנָשִׁים חֲכָמִים וַיִּדְעִים [א, טו]

רש"י: "אבל נבונים לא מצאתי".

היתכן שבכל 'דור המדבר' - 'דור דעה', לא נמצאו אנשים נבונים?

רבי יעקב מליסא: (בעל 'נתיבות משפט') היו נבונים רבים בקרב בני ישראל, אולם מתבונתם הם לא רצו לקבל על עצמם את תפקיד השופטים וראשי בני ישראל, בגלל עגמת נפש הכרוכה בכך, מצד התנהגות הציבור כלפיהם.

אם יראה איש באנשים האלה
הדור הרע הזה את הארץ הטובה...
גם בי התאנף ה' בגללכם לאמר גם
אתה לא תבא שם [א, לה-לז]

משה תלה את ענשו, שלא נכנס לארץ
בגלל חטא המרגלים.

והרי משה לא נכנס לארץ בגלל 'מי מריבה' ולא בגלל המרגלים?

חתם סופר: חז"ל אומרים: "כל המזכה את
הרבים - אין חטא בא על ידו... כדי שלא
יהא הוא בגיהנם ותלמידיו בגן עדן" (יומא
פז ע"א).

ללא חטא המרגלים משה היה נכנס לארץ
ישראל, למרות חטא 'מי מריבה', משום
הטעם 'שלא יהיו הם בא', והוא לא, כי הוא
רבם, אבל לאחר חטא המרגלים, שנענשו
כולם, שלא יכנסו לארץ ישראל, ניתן
להעניש גם את משה רבינו על 'מי מריבה',
שגם הוא לא ייכנס, ולכן משה אמר שהוא
לא נכנס, בגלל חטא המרגלים.

ה' אלהי אבותכם יסוף עליכם ככם
אלף פעמים ויברך אתכם [א, יא]

מדוע משה הוסיף את המילה 'ככם'? מדוע הסדר הוא 'ככם אלף פעמים', נכון יותר לומר - 'אלף פעמים ככם'?

רבי עקיבא איגר: בתחילה בירך אותם
משה 'יסוף עליכם ככם', כלומר: תכפילו
את עצמכם, שאם אתם מונים 60,000,
תתרבו פי 2 ל-120,000, ולאחר מכן שוב
תחזרו ותתרבו בכפליים, ושוב ושוב, עד
שתהיו 2,400,000, וכן הלאה והלאה
1,000 פעמים. הברכה אינה שיתרבו פי
אלף, אלא שיכפילו את עצמם אלף פעמים.

לקבלת העלון שלחו את המילה
'מעוניין' לוואטסאפ 052-9453811
או למייל office@shaalti.co.il

אכל בכסף תשברני ואכלתי ומים
בכסף תתן לי ושתיתי... [ב, כח]

מדוע אוכל יקנו ('בכסף תשברני'), ואילו מים יקבלו מתנה ('תתן לי')?

הגרי"ז מבריסק: עפ"י הרמב"ם בהלכות
גזילה ואבידה (ו, י"ג), שכותב: "נהר המושך
ומעיינות הנובעין, הרי הן של כל אדם".
כלומר, שאין לאיש בעלות עליהם.
ולכן את האוכל שהיה שייך לסיחון נצרך
לקנות מהם בכסף, אולם את המים, שלא
היו שייכים לסיחון (עפ"י הרמב"ם), הם
יקבלו בחינם, משום שזכו מההפקר. (הם
יודעים שצריך שיתן להם רשות ליטול
מהמים, אבל אין זו כלל מכירה).

רוצה להיערך לשבת עם רעיונות ודברי
תורה לפרשת מטו"מ? לחצו כאן

ויהי בארבעים שנה... הואיל
משה באר את התורה [א, ה]
רש"י: הואיל - התחיל.

האם רק כשמלאו למשה 120 שנה החל לבאר את התורה, הרי כל ימי חייו לימד את בני תורה?

האדמו"ר מגור: [בית ישראל] ראשית,
לומדים כאן שתמיד צריך להתחיל
מחדש, גם בגיל מבוגר יש להתרענן
בתמידות, ולהתחיל שוב כאילו זו הפעם
הראשונה.

נוסף, כל יוצאי מצרים, ה"דור דעה"
שלמד ממשה מתו. ויש להתחיל וללמד
את שנשארו מהתחלה, מבראשית.

אחד עשר יום מחרב [א, ב]

כלי יקר: אחד עשר יום - בשנה יש אחד
עשר ימים שבהם מתאבלים על 'חרב' -
חורבן בית המקדש: תשעה ימים בחודש
אב, וי"ז בתמוז ועשרה בטבת, בסך הכל
אחד עשר ימים.